

er der Nogen, der har Guldet paa sin Side, saa er det vistnok det ærede Medlem selv, thi han har sikkert de fleste — jeg vil ikke sige alle — Grosserer og Pengemænd paa sin Side. Naar jeg derfor har talt om, at de vigtigste Landmænd vare paa den Side, der mente dette — jeg tilføiede meget bestemt, at det var min Opfattelse, og jeg har jo Lov til at have den Opfattelse, at de vigtigste Landmænd ere paa denne Side, og det er en Selvsølge, at jeg der kun sigtede til de Grunde, som disse have anført — saa er jeg mærkkelig nok, som jeg ser af Referaterne i flere Blade, blevet forstaaet, som om jeg havde sagt, at de vigtigste Landmænd vare imod Sukkerøeindustrien. Dette er imidlertid feilagtigt, dette har jeg ikke sagt; jeg har derimod sagt, hvad der er bekendt, at Landmændene netop ere for Sukkerøeindustrien. Jeg er ligefrem kommen til det Standpunkt, som jeg nu indtager, dels ved at se paa Arbejderforholdene og dels ved at se paa, hvad der kan bringe Kapital tilveie særlig for Landbruget. Det er muligt, at jeg tager feil i saa Henseende, og at det ikke har nogen Betydning, men jeg har jo heller ikke udtalt noget Afgjørende derom. Kun dette har jeg sagt, at vægtige Møster rundt om have hævet sig derfor, hvilket jo ikke kan negtes, og at de Grunde, der ere fremkomne, vel vare værd at overveie; det er det Æneste, jeg har sagt. Nu siger man: Ja, men er denne Industri naturlig, saa kommer den nok af sig selv. Jeg skal som Svar herpaa kun henvise til, hvad jeg tidligere har sagt, at der neppe noget Sted er fremstaaet nogen Industri, uden at den i Begyndelsen er bleven beskyttet eller har faaet Hjælp. Smidlertid vil jeg lade dette gjælde, at, hvis denne Industri er naturlig, vil den nok komme, det vil da sige: under den Forudsætning, at den Kapital, man har, er stor nok til at holde ud med, og hvis man saa tillige har Villie til at virke derfor. Det er disse to Ting, som ere fornødne, Villien og Conen. Nu kunde det imidlertid let være, at de, der ville, faaue Kapital til at forsøge dette Landbrug, og at de, der have Kapital, ikke skjøjte om at gjøre Forsøget, men det kan være, siger jeg, — jeg udtaler ikke noget Afgjørende derom — at det Modsatte ogsaa kan være Tilfældet. Jeg forudsætter imidlertid, at enten mangler Villien eller Conen. Vi have jo nu to Fabriker af den Art i Gang, og det kan dog ikke negtes, at disse to Fabriker allerede have erhvervet sig en ikke ringe Erfaring. Det fremgaar jo saaledes, at de nu f. Ex. faae Røerne forarbejdede for 78 Ore pr. Centner, hvor-

imod det tidligere har kostet henimod 110 Ore pr. Centner, og der er jo Udsigt til en yderligere Nedgang. Det kan heller ikke negtes, at den danske Landbostand, og det er et Gode, at det er saa, det finder vist ogsaa den ærede Finansminister, er meget konservativ (Kjær: Det er den i Alting!). Det er den i Alting siger det ærede Medlem her ved Siden af, jeg er enig med ham deri, og netop derfor betragter jeg mig som et tro Udtryk for den danske Landbostand, jeg er ogsaa konservativ. (Kjær: Ikke i Alting!) Jo, netop i Alting; deri har det ærede Medlem her ved Siden af ikke Ret. Denne Konservatisme vil saa nødvendig ind paa noget Nytt; derved viser sig bedst Betydningen deraf. Det maa indrømmes, at uagtet Roedyrkingen er bleven priset i Landmandsstrifterne i meget lang Tid, og uagtet de Sagkyndige ere komne til den Erkjendelse, at det er godt og vigtigt at dyrke Roer, saa er der paa mange selv betydelige Bøndergaardne hverken plantet eller dyrket Roer, og paa andre kan der være en Skjæppe Land eller to, eller naar det kommer høit, en Lønde Land beplantet med Roer. Derved viser sig Konservatismen særlig paa dette Omraade, og det er altsaa ikke underligt, at denne Konservatisme viser sig ogsaa overfor Sukkerøen. At det er vanskeligt at faae Produktet, og at Arbeidskraften har været ubekjendt med Forholdene derved, gjør jo selvsølgelig, at denne Industri koster mere, end den skulde, og dette kan jo være Aarsagen til, at den ikke drives. Jeg siger ikke, at det er Grunden, thi jeg er ikke Sagkyndig, jeg er kun en Begynder, der læser Tidt hist og her, men jeg siger, at det kan være Grunden. Jeg har med Opmærksomhed fulgt de Grunde, som ere fremførte for, at denne Industri ikke kan drives, og jeg har sagt, at, hvad der er fremkommet fra det ærede Medlem for Varde, ikke har været overbevisende for mig i saa Henseende; ikke for Nogen, tror jeg, selv ikke for Flertallet, der er enig med ham, har dette været af megen Vægt. Det Æneste af nogen Betydning, der egentlig er fremført, er fremkommet fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (N. Jensen), som vistnok med megen Opmærksomhed har læst Statsraad Lessdorffs Skrift, men som ganske vist er kommen til det modsatte Resultat af hans, nemlig til, at denne Industri neppe har hjemme her. Særlig har det ærede Medlem støttet dette paa de klimatiske Forhold, idet han meget rigtig bemærker, at under lige Forhold vil Klimaet have den samme Virkning allevegne, og da netop Statsraad Lessdorff i sit